

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben kassza hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
hónap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Hirdetéseket és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 3.

Veszteségek.

(K. Ö.) Egyik pénzügyi szaklapunk kiszámította, hogy a részvénybirtokosok 1901. évi vesztesége kitesz 131.417,877 koronát. A mit úgy kell érteni, hogy negyven részvénytulajdonosok árfolyamában az év folyamán oly árcsökkenés állott be, hogy az árveszteség összege kiteszi a fenebb említett százharminczegy milliót. Vegyük ehhez az 1900. évi veszteséget, mely 145.246,400 koronára rug, és akkor azt látjuk, hogy a magyar részvénytulajdonosok két év alatt majdnem 277 millió koronát veszítettek.

Horribilis összeg ez oly országban, mely tökeszegénységénél fogva a nagyobb kamatozású részvénytulajdonosokat kénytelen vásárolni a nagyobb haszon kilátásával, de mint látjuk, saját zsebe kárára. Ez valójában nagy krach, mely nagyobb emóciókat csak azért nem keltett, mert lassan, fokozatosan érlelődött meg.

Felelős ezért kétségkívül a spekuláció, mely az árfolyamok tulhajtásában mértéket nem ismert. A rentabilitás természetesen nem felelt meg a legtöbb értékűnél a belső értéknek. A legfőbb törekvés az osztalékszaporítás volt. Ez a közönséget elkápráztatta és a helyett, hogy pénzt a biztosabb állandó kamatozású befektetési papirokba fektette volna, az iparpapirokat kezdte favorizálni, mert ezek többet jövedelmeztek.

Jött azonban a visszahatás. A pénz

megdrágulása kiheverhetetlen csapást mért a részvényvállalatokra. Ezek idegen tőkéből táplálkoztak, a mint ez megvonatott tőlük, válságos helyzetbe kerültek. Osztalékpolitikát folytatva, a tartalékok gyűjtését elhanyagolták. Részvények lebélyegzése, részvénytulajdonosok szaporítása és egyéb kísérletek sem voltak képesek a kátyuba jutott szekeret kiemelni. A részvények rohamosan hanyatlottak, míg bekövetkezett a múlt havi egy hétig tartó áremelkedés, ez is csak azért, hogy a bankok és pénzügyintézetek vagyona a mérlegekben nagyobb összeggel legyen feltüntethető. A pénzpiac 49 papírja közül alig öt tudott a depresszió ellenállni. A mi bizony szomorú eredmény.

A legsajnálatosabb a dologban az, hogy nemcsak a spekulációt érintette a veszteség, hanem nagyrészt az értékpapírokat vásárló közönség azt a részét, mely az ipari papírokat vásárlásától rendszerint tartózkodni szokott, mert állandó jövedelemre, hogy úgy mondjam járadékra van szüksége, melyből évi szükségleteit fedezheti. Most azonban a spekuláció és ennek szolgálatába álló sajtó oly nagy reklámmal tudott csapni a részvénytulajdonosok jövedelmezésére, hogy az emberek megelégedve az annyira szükséges óvatosságról, nem egy rosszul fundált vállalat papírjait vásárolta, abban a hiszemben, hogy aranyat tojó tyúk birtokába jutott. Az ébredés nem sokára várható magára. A kiábrándulás azonban rendszerint nem a spekulációnak — mely időközben megérezvén a közelgő vihart, a birtokában levő papírokon tuladott, — ha-

nem a laikus, könnyen hívő és bizalommal levő közönségnek okozott veszteséget.

Ennek a körülménynek a veszteségen fölül az a sajnálatos következménye van, hogy most azoknak az iparvállalatoknak a papírjait sem vásárolják, melyek különben szolid alapítások és bizalmat érdemlők. Altalában is azt lehet mondani, hogy egész közgazdasági életünk pangása a bizalmatlanságra vezetendő vissza. A börze nem bizik a konjunkturákban, a részvénybirtokos nem bizik a papírok rentabilitásában. Álmoság és tespedés uralkodik az egész vonalon.

A kivezető út a hinárból a spekuláció mérséklése, a gazdasági helyzetet mérlegelő szolid alapítások, az osztalékpolitika helyett a biztos fejlődés politikája, mindenek előtt azonban abecsületes munka. Ezek képesek lesznek bizalmat önteni a gazdasági tényezőkre és akkor az iparvállalatok sorsa is jobbra fordul.

A kiegyezés válsága.

A bécsi „Information”-nak budapesti „liberális” körökből a következőket írják: »Az itteni politikai körök hangulata Ausztriára, jobban mondva az összm monarchiára nézve határozottan veszélyesnek mondható. Ideje, hogy ezt Ausztriában tudomásul vegyék és megfontolják, hogy eme hangulat hová fog vezetni. Megbízható, komoly magyar politikusok, a kik különben a két állam összetartozásának szükségességét elismerik, már azon kezdenek gondolkodni, hogyan fog Magyarország berendezkedni, ha Ausztriában az alkotmány esődt

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Lassan járj, tovább érsz.

F. C. Phillips.

Vandeleur Horatio (Royal színház, Bolton) levele Vandeleur Viva kisasszonyhoz (Prince of Wales színház, Greenwich).

1892. Szeptember 6.

Kedves lányom!

Bizony már előbb kellett volna válaszolnom a leveledre, de igazán nem tehettem, mivel olyan gyámoltalan rendezőm van, hogy ha nem magam törődöm minden csekélységgel, nem megyünk semmire; így hát ha őt kezem volna is, mindegyiknek akadna dolga.

Olvastam az újságban, hogy most Greenwichben vagy, a miből azt következtettem, hogy már annak rendje-módja szerint szerződtek és rendben van a szénád. No hiszen szép is volna, ha Vandeleur Horatio leánya nem kapna valami jó helyet a világot jelentő deszkákon! Hiszen oly sokat tanultál nálam és olyan híres nevet viselsz, hogy kérhetsz, amit akarsz — minden megadatik.

Azt mondd, hogy Passinger Harold urat bemutatnád nekem. Nem annak a manchester-i Sir John Passingernek a fia? Nemrég olvastam, hogy az öreg ur a maga páratlan becsü-

gyűjteményéből adott kölcsön egy-két képet valami kiállításra. Ha nem tévedek a rokonsági viszonyokban, akkor tartsd szemmel azt a kamaszt. »Lady Passinger« egész eszesen hangzik, aztán meg a művészetben amúgy sem emelkednél olyan magasra, mint a papuskád. A »páratlan becsü« képgyűjteményével rendelkező ur ember legesleges minőségű após lenne. Bizony nem volna utolsó dolog! Itt küldöm a címemet, azután tudósíts ám mindenről, amint jó kis lányhoz illik. Ha igazán van valami a dologban, fogadd előre is szerencse kívánataimat, aki vagyok

szerető apád és volt igazgatód:

Vandeleur Horatio.

Vandeleur Viva kisasszony (Royal-színház, Brighton) levele Vandeleur Horatio urhoz (Royal színház, Bolton).

Kedves papuskám!

Igenis, kérlek, Passinger ur csakugyan a fia annak a Sir John Passinger-nek! Nekem fogalmam sem volt róla — látod, milyen nagy az én tudatlanságom; még azt se tudtam, hogy Sir John Passinger a világon van-e, vagy nincs. Azt természetesen magam is megláttam a kamaszon, hogy nagy ficsur ő kelme, de hogy mi fán termett, arról nem volt tudomásom.

Ma reggel véletlenül az apját említette és menten tisztába hoztam a dolgot. Tudnillik azt

kérdeztem tőle: — Ugy-e az ön atyja az az uri ember, aki a minap azokat a gyönyörű képeket adta kölcsön?

Ő pedig mondá: — Sir John Passinger, hát persze! — és mintha csodálkozott volna, hogy ezt még nem tudtam.

A fiatal Passinger nagyon, de nagyon szerelmes belém és csak azért van itt Brightonban, mert én is itt vagyok.

Tegnap arra kért, hogy ebédeljek együtt vele egy szállodában, én azonban megmagyaráztam neki, hogy gardedám nélkül nem tehetem! Ő erre azt felelte, hogy legnagyobb örömmel hívná meg az egész színházárságot, csak én is köztük legyek; én pedig azt cselekedtem, hogy egy asszonyt (akinek mellesleg mondva tíz shillingjével tartozom), megfogadtam gardedámnak és a jó asszony a pezsgő után oly okosan viselkedett és oly szépen összehuzta magát, hogy majd a nyakába borultam. A fiatal Passinger maga a megennivaló ártatlanság és együgyűség. Azt hiszem, eddig csak azért nem kérte meg a kezemet, mert nincs elég kurázsija. Akár hiszed, papuskám, akár nem, de magam is szerelmes vagyok a ficskóba. Olyan frissesség sugárzik belőle, hogy egész oda vagyok tőle. Ugy néz rám azzal a nagy kék szemével, mintha valami istennő volnék, alsó szoknyában. Azt mondja, hogy a papája kis gyerekkora óta mindig csak kényeztetni és még soha sem tagadott meg tőle semmit. Talán az apai áldást se fogja megtagadni,

mond és a kiegyezést nem lehet megcsinálni. Nálunk Budapesten úgy a kormánypárti, mint ellenzéki politikusok már arról beszélnek, hogyan fogják csinálni, ha Ausztriában nem fogják a delegációt megválasztani. Már látják a külügyi és hadügyi miniszterek a mint a magyar parlamentben ülnek és már előre örvendenek azokon a támadásokon, melyeket a magyar ellenzék a közös miniszterek ellen indítani fog. Magyarországon már éppen nem törődnek azzal, hogy lesz-e Ausztriában alkotmány vagy nem. Belátjuk, hogy Magyarország meg a monarchia is nagyon jól meg lesznek az alkotmány nélküli Ausztriával, a mely mindenestre jobb mint a mai elzúllott és akcióra képtelen Ausztria. A dologban az a legrosszabb, hogy Magyarországon már a mérsékelt politikusok is hozzászóknak az esetleg bekövetkező personal unio gondolatához. — Az »Information«-nak ez a tudósítása mindennél jobban visszatükrözi azt, hogy az osztrákok mennyire nem kívánják a personal-uniot és mennyire félnek az esetleges önálló vámtérről.

A király a párbaj ellen.

Most már alapos a remény, hogy a párbaj-ellenes mozgalom eredményre fog vezetni nálunk is. A mint Németországban maga a császár állott a mozgalom élére, úgy nálunk is egy legújabb felmerült eset alkalmával maga a király döntött a mozgalom ellen. Két önkéntes összeházasított a villamoson s párbajozni akart. Mäskor ebből vérontás szokott támadni, de most más történt: s két önkéntest büntetésül más ezredhez helyezték át s azonfelül tudtukra adták, hogy soha tisztekké nem lehetnek. Különös súlyt ad az eseménynek, hogy a dolog a király tudtával és beleegyezésével történt s így legfelsőbb helyről adták ki a jelszót a párbaj ellen.

A költségvetés a bizottságban.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen a földmívelési tárca költségvetését vették tárgyalás alá.

ha majd feleségül veszi Vivá-t! Még vagy tízezer napig leszünk itten — ha valami történnék, mindenesetre tudatja veled

szerető lányod:

V.

Utóirat. — Éppen most kapok egy kosarat, tele virággal. Ide küldte a lakásomra, pedig jobb szerettem volna, ha a színpadra nyújtatja föl; csak hogy persze, még sose volt szerelmes színésznőbe!

Vandeleur Viva kisasszony (Brighton) levele *Vandeleur Horatio* urhoz (Royal színház, Oldham).

1892. szeptember 18.

Tisztelt gazd'uram!

A koczka el vagyon vetve, tuszt huzzatok hangászok! Harold ma délután megkérte kezem. Sőtalmi hitt a hajóállomás felé és én menten megéreztem, hogy no most jönni fog, aminek jönni kell! Senki sem járt arra — magunkra voltunk. Nagyon csinos voltam; a szellő nem fujdogált valami erősen, épen hogy megüditett egy kicsikét (hiszen érted!), és az nekem csak még jobban állott. Mondtunk valamit a tengerrel — nem azért, mintha egyikünket is érdekelt volna és már nem is tudom, hogy mit mondtunk — de hát a tenger ott nyújtózkodott előttünk és muszáj volt észrevennünk, hát egy-két szót szözlünk róla. Ezek után a fiatal

Osztrák lapok Széll Kálmán beszédéről.

A *Neues Wiener Tagblatt* Széll Kálmán miniszterelnököt uralkodónak nevezi összes liberális hívei és majdnem azt lehetne mondani a különböző ellenzékék fölött is. Széll titka az ő változatlan optimizmusában rejlik, mely benne kiapadhatatlan életerővé fokozódik és egész kormányzati módjának a mindenkor magával ragadó rendszer bolyegét kölcsönzi. Széll ur mindenekelőtt kedélyes ember, a ki könnyen veszi, a mit könnyen szabad venni, de egyuttal tétőtől-talpig becsületes ember és tudatában van politikai egzsztenciája mély okának; egy férfiu, a ki egyszerre kemény lesz, ha a szükség úgy kívánja. A cikk végül utal arra, hogy tudják, hogy Széll a dualizmus és az alkotmányos élet harátja és buzgó előharcosa a gazdasági és politikai együttműködésnek egy liberális Ausztriával. Tudják továbbá, hogyan itéli meg a németek jelentőségét Ausztriában és azért az újévi ünnepies manifesztáció nálunk is kellően kell, hogy hasson. Ausztria valóban államfenntartó pártjainak érdekében áll, hogy Széll még sokáig háborítatlanul megtarthassa a hatalmat.

A *Deutsches Volksblatt* hevesen bírálja Széll miniszterelnök újévi beszédét és ezt írja: A mit Széll a vámtarifáról és a kiegyezésről mondott, az tartalmatlan. Nyilván még nem látja elérkezettnek az időpontot arra, hogy idevágó programjával a nyilvánosság elé lépjen. A mit Széll bölcsen elhallgatott, azt Andrássy gróf által mondatta el és mint ennek beszédéből kiténik, Magyarország összes követeléseinek figyelembe vételét követeli tekintet nélkül arra, vajjon ez által az osztrák érdekek kárt szenvednek-e, de másrészt csak ott akar engedelményeket tenni, a hol ez nem befolyásolja Magyarország előnyét. Ez feltétlen kapituláció volna, ennek bejelentése azonban Széll ur részéről oktalanság volt, ha ugyan még egyáltalán gondol arra, hogy egy új kiegyezést eszközöl ki az osztrák parlament közreműködésével.

Káhn és Sáfár.

Mielőtt a ruthén mentési akció megindult volna, hozzá volt szokva a Budapesti Közlöny olvasóközönsége a 3—4 hasábra terjedő árverési hirdetésekhez, melyek biztos előjelei voltak annak, hogy mit or meperdül a dob a kis beregmegeyi falu házában, koldusbotra jut az egész falu, sőt az egész környék népe, néhány száz kigazdának az örökébe lép egyszerre az új földesur: az uszoras.

Néhai való szegény Egan Edének honmentő működése gátat vetett ezeknek a botrányos árveréseknek. De ime alig hunyta be a szemét, ismét megjelent a hivatalos lapban a Káhn Ezekielek ismeretes hirdetése, azzal a különbséggel, hogy most a végrehajtást szennvedők hosszú sorozatában *Jakovovits* Mártonok és *Sáfár* Zéligék is szerepelnek, ami rejtelnyessé teszi a dolgot.

Alsó-Kalocsa mármarosmegyei községben január 7-re volt kitűzve ez a legújabb tömeges árverés. Két fővárosi lap, a *Hazánk* és az *Alkotmány* azonban ráirányították a figyelmet, a *Hazánk* külön tudósítót is küldött oda, mire a felvidéki kirendeltség is érdeklődni kezdett a dolog iránt, a miniszter is tudósítást kért felőle s végre is felelőre szözlötték a kitűzött árverést.

A veszedelem egyelőre el lett tehát hátrítva, időközben az Egan utódja, *Miskolczy* János kormánybiztos fog talán valamin segíteni a szegény emberek baján, de alapos segítség nem igen várható, mert — mint a *Hazánk* írja — ami a mármarosmegyei helyzetben elérhető, a szegény ruthén nép nem számíthat ottalomra a rendszeres kiosztás ellenében. *Rosner* Ervin főispán és 6000 forint fizetést élvező bankelnök ur ezen a révén csak oly súlyos kezű hitelezője a szegény ruthéneknek, mint akár *Káhn* Izrael és annak többi kollégája. *Alsó-Kalocsát* ezenkívül *nyolcz bank és takarékpénztár* árvereztetti; ezeknek az igazgatóságaiban csak úgy hemzsegnék a közgazgatási hivatalnokok. Magukban a bankokban a főispán bankja tartja a lelket, ez pedig tulajdonképpen a *Kornfeld ur bankjának a fiókja*. *Kornfeld* ur, báró *Rosner* ur, ki a m-szigeti nagy krach alkalmával oly végzeteljes szerepet játszott, továbbá a *Káhnok* és egyéb »társ tulajdonosok«, tehát saját érdekek ellen vétenének, ha egymás érdekeik perfolyama elé bármilyen akadályokat gördítenének. *Ezen óriási inkompatibilitásokban döntson a kormány*, ha csakugyan szívén viseli eme szegény, hű és becsületes népnek a sorsát.

A sárgák és vörösek.

Sárgáknak nevezik Franciaországban az ultra-szocialisták azokat a szocialistákat, a

Vandeleur Viva kisasszony (Brighton) levele

1892. szeptember 19.

Irtózatos tévedés; sirhatnék szegyenemben és csalódásomban. Hiszen tudhattam volna! Miért, óh miért is nem irtad meg nekem, hogy Harold nem lehet Sir John legidősebb fia, nem ő a majoresco, mert Sir John már nagyon öreg ember? Harold azt mondta nekem ma reggel, hogy otthon csak a »kis baba« az ő neve. Én azt mondtam, hogy ez a név nagyon illik neki. Erre rám nézett a bárgyu szemével és így szólt: — Gondolja? Otthon azért hinak így, mert én vagyok a *legfiatalabb*. — A »legfiatalabb«! Még csak nem is ifjabb — hanem mindjárt a *legifjabb*. Én oda lettem és nem tudtam szólni. Azt hittem, nyomban eljűlok. Nem tudtam, mit feleljek. Ő megkérdezte, hogy nem vagyok-e rosszul. A nagy hőségrel mormogtam valamit. Metsző keleti szél fujt és azt kellett gondolnia, hogy félrebeszéltek. De hiszen mindegy — úgy sem fogunk találkozni többé. A »kis baba« igen csinos név, ha valami hitbizomány jár vele, de így, hogy csak egy pár garast kap évenként, így még akkor sem felel meg *Viva* kívánságának, ha olyan könnyen lehetne banni az öregével, mint gondoltam. A fölfedezés egészen lesújtott; agyon van már ütve

a te szerencsétlen leányod:

Vandeleur Viva.

Passinger megérintette a kezemet; nem mondhatom, hogy »megfogta«, mert csak egy gyöngén megsimította, vagy mi. Tehát megérintette a kezemet — és azt ühögte: — Viva, oh, Viva, én szeretem magát!

Erre szünet állott be — igazi *Macready*-féle szünet. Aztán zavartan suttoztam.

— Passinger ur, hogy értsem ezt?

— Hogy értse? Hát ezt nem is lehet többféleképpen érteni, ezt csak egyféleképpen lehet érteni!

— Én színész vagyok és — és az én atyja nem fog beleegyezni soha!

— Az én apuskám a holdat is nekem adná, ha az övé volna!

— Harold, hát komolyan beszélsz?

»Viva!« — Ölelkezés! — a függöny le-gördül!

Hát nem csinos dolog ez? Hát neked nem tetszik ez a családi vigjáték? És legalább oda vagyok a gyönyörűségtől. Nemsokára Lady Passinger leszek, aztán páholyból nézem a »jutalomjátékokat«. Lady Passinger leszek és azt teszem, amit akarok. Lady Passinger leszek és — apám, óh édes apám, meglásd, hogyan fogja játszani ezt a szerepét

a te örömtől sugárzó leányod:

V.

Vandeleur Horatio urhoz (Royal színház, Oldham).

kik jelenleg a kormány szekerét tolják és elvtársuknak, *Millerandnak* a miniszteriumba való belépését helyeslik. A sárgák viszont *vöröseknél* nevezik az ultrákat, akik kommunisták és kollektivistákból állanak. A két párt a legádázabb harcot folytatja egymás ellen és lapjaikban a legképtelenebb vádakot szórják egymás ellen. Már a munkás tözsdén sem tudtak együtt megférni és mint Párisból jelentik, a sárgák a kormány támogatásával új munkástözsdét alakítottak. A sárgák ellenzik a minden ok nélküli sztrájkot, míg a vörösek folyton nagymérvű munkabeszüntetések mellett dolgoznak. Ott a hol a vörösek sztrájkolnak, a sárgák rendszeresen sztrájkörök, a mi a két frakció között a viszonyt rendkívül elmérgesítette. A vörösek főorgánuma az »Aurora«, mely a Dreyfus ügy befejezése óta ultra-szocialista lap lett, míg a sárgákat Jaurés vezeti, a ki egyszersmind a párt lapjának, a »Petite République«-nek a főszerkesztője.

A világpolitika 1901-ben.

Az 1901-ik esztendő véget ért. Fűrészlik vizsgálják a krónika írók, mit hagyott magán után. Minden ország történetének lapjai feljegyezhetnek valamit, ami az illető országnak áldást hozó vagy káros volt.

Magyarország nagyobb eseményeiről már megemlékeztünk. A többi országok itt következnék:

Ausztriában meg nem szüntek a régi villongások. A császár csehországi útja meg nem teremtette az egyetértést a németek és csehek között. Bécs városának legjelentősebb eseménye a 285 millió kölcsön volt.

Németország a vámtarifa jegyében van. A csatorna-javaslat több minisztert nyelt el, közöttük Miquel pénzügyminisztert is; május 6-án új kormány alakult. A kínai csapatokat május 26-án hívták vissza, Waldersee tábornagy június 3-án utazott el Pekingből. A német császár szeptember 4-én fogadta Tsun herceget vezeklő tisztelgését, II. Vilmos és a császár szeptember 11-én találkoztak Danzigban.

Olaszországban az új Zanardelli-kormány március 7-én mutatkozott be a kamarának.

Oroszországban az új külügyminiszter Lamodorff gróf lett. A februáriusi diáktüntetés-kor Bogolevov közoktatásügyi minisztert február

Vandeleur Viva kisasszonyhoz. (Pettifer Place N. 2. Brighton).

Fassinger Harold (Guards Club, Pall Mall) levele

1892. szeptember 20.

Kedves Vandeleur kisasszony!

Érdekes levelét megkaptam. Óvakodom, hogy bővebb magyarázatot kérjek. A közmondás szerint is szeszélyes lény az asszony és én azt tartom, hogy sem az nem méltó hozzám, hogy kérdéseket intézzek önhöz, sem az, hogy a kegyét kérjem. Csak azért írok most, hogy eloszlassam azt az ugylátszik igen nagy iszonyatát, amelyet látásomra érezne. Hígyje el kérem, többé nem lesz alkalma meglátni engem.

Maradok őszinte tisztelője:

Fassinger Harold.

Vandeleur Viva kisasszonyhoz (Brighton).

Vandeleur Horatio (Oldham) távirata

1892. szeptember 20.

Az Istenért, ne hamarkodd el a dolgot! Haroldé a hitbizomány. Az idősebb gyermekek mind leányok.

28-án egy diák agyonlőtte. Tolstojt kiátkozták az orthodox egyházból. Március 22-én merénylet történt Pobjedonoszev, a szent szinódus prokurátora ellen.

Franciaországban: Delcassé április 20-án a császár látogatására Szentpétervárra utazott; a látogatást a csári pár a rheimsi hadgyakorlatokon adta vissza. A külpolitikát érinti még Mytiléne megszállása francia hadihajók által. A katolikus szerzeteket a szabadkőmives kormány az Alliance szolgálatában kiűldözte.

Anglia: Roberts január 3-án tért vissza a délafrikai háborúból. Viktória királynő meghalt január 22-én, egy nappal utóbb VII. Edward megesküszik az alkotmányra.

Spanyolország: A spanyol trónörökösödő de Caserta Carlos gróffal február 14-én esküdt meg. Sagasta új kabinetet alakít, egyébként nagy utcái zavargások irányítják a politikát.

Németalföld: Vilma királynő februárius 7-én esküdt meg mecklenburgi Henrik herceggel.

Szerbia: Sándor király április 10-én proklamálja az új alkotmányt. Drága királynő nem szült trónörökösöt.

Azsia: A békekötést Tsing herceg és Li-Hung-Csang januárius elején írták alá. Március elején fegyverszünet, áprilisban kisebb csaták. Li-Hung-Csang meghalt november hó 7-én.

Amerika: Mac Kinley szeptember 6-án gyilkos merényletnek esett áldozatul. Az új elnök december 2-án üzenetet intéz az amerikai kongresszushoz. Chile és Argentína között decemberben konfliktus támadt, melyet 26-án békésen elintéznek.

Délafrika: Botha tábornok március közepén visszautasítja Kitchener békefeltételeit. Október 9-én proklamálják a fokföldi gyarmaton a hadi jogot. Október 23-án Bullert French tábornok váltotta fel.

Petőfi koponyája.

Petőfi Sándort tudvalevőleg a segesvári csatában látták legutoljára. Valószínű, hogy itt esett el, de holttestére eddig nem tudtak ráakadni. Ma a »B. H.« azzal a feltűnést keltő hírrel lepi meg a magyar közönséget, hogy Petőfi koponyája megkerült. A közlemény egy része a következő:

Mesébe illő romantikus történetet kell elmondanunk, ha követni akarjuk nyomról-nyomra Petőfi Sándor földi maradványának fölfedezését. A kik tudják a dolgot, csak nagyjából beszélnek el, mert hihetetlennek tartják, meg talán óvatosság is akarnak lenni addig, a míg a különös történetre rá nem üti hitelesítő pecsétjét a siker és a valóság. Tudósítónk két olyan emberrel is járt ma, a kiről föltehető, hogy apróra tudja a suttogva híresztelt irodalmi szenzációt, de nem hallott tőlük többet, mint a mennyit az első hír már elárult neki. Elsőben is Jókai Mórt látogatta meg, a ki semmit sem mondhatott az ereklye felfedezéséről, de tanúnak ajánkozott, hogy kétségtelenül meglehessen határozni a megtalált koponya hitelességét. A Petőfi-Társaság érdemes titkára, Szana Tamás elejétől fogva ismeri a kutatás történetét, de sikerét nem tartja föltétlenül biztosnak. Hanem őt is izgatja a dolog, ha még oly romantikus is, sőt a kutatót ő maga biztatta legjobban, hogy el ne csüggedjen.

Mintegy három héttel ezelőtt indult meg ez a szenzációs kutatás. Egy jóakaró levél szolgáltatta az első nyomot, a mely után hihetetlenül gyorsan tárult föl a többi. És kialakult apránként a következő történet: A segesvári csatában, a hol tudvalevőleg Petőfi elesett, az orosz sereg egészségügyi csapatához volt beosztva a 62. osztrák gyalogezrednek egy törzs-

orvosa, egy százsz földön született ember. A mikor a csata sorsa eldőlt, a törzsorvos bejárta a fejéregyházi sikot s rátalált Petőfi holttestére. Megismerte az egyenruhájáról a költőt, a ki Bem tábornok hadsegéde lévén, nem egészen olyan uniformist viselt, mint a többi honvédtiszt. A mi ezután következett, azt az osztrák katonaoorvos halála napjáig titkolta s csak halálos ágyán gyónta meg fiainak. Levágta a halott fejét s táskájába gyömöszölve, elvitte magával. — A mint nyugalmas helyre ért, a koponyát annak rendje és módja szerint preparálta s esztendőig őrizte, el nem árulva senkinek, hogy egy nemzet drága ereklyéjét tartogatja hivatalosan. A hatvanas években Nagyszebenbe került s ott élt, nem tudjuk meddig. Maga mondta el halálos ágyán, hogy a koponya titka, megszerzésének módja örökösön sanyargatta a telkét, de nem merete megvallani még akkor sem, a mikor a költőjét sirató magyarság szájról-szájra járó legendákkal áltatta magát. Végre úgy szabadult meg a koponyától, a melynek nem birta elviselni üres tekintetét, hogy odaajándékozta névtelen objektum gyanúját a nagyszebeni román szemínárium gyűjteményének.

Igy mondja el az osztrák katonaoorvos vallomását egy levél, a melyet a saját fia írt s a mely állítólag a Petőfi-relikviák kutatójának a kezébe jutott. A koponya pedig, úgy mondják, máig is ott van a nagyszebeni iskola muzeumában s a katalógus csakugyan az illető katonaoorvos ajándéka gyanúját tartja számon.

A nagyváradi drámapályázat.

— A Szigligeti-Társaság vál. ülése. —

Nagyfontosságú ülése volt tegnap a Szigligeti-társaság választmányának: kijelölte azokat a tagokat, a kik a drámapályázatra beérkezett munkák fölött bírálókat fognak mondani. Huszonhét ember várja szorongva a hírt arról s nehogy sokáig keljen a betűk közt keresgélőik, ime rögtön ideigtatjuk a bírálók neveit:

Rádl Ödön elnök,
dr. Hoványi Géza,
dr. Bodor Károly,
dr. Imrik Péter,
Somolyi Károly.

Ezek fogják megállapítani, van-e s ha igen, melyik érdemes a 27 pályamű közül a pályadíjra?

A szám maga eléggé biztató, de van néhány nagyon riasztó tünet is. Így igaz ugyan, hogy középfajú drámára volt hirdelve pályázat, mégis akadt a pályaművek közt egy, mely büszkén emeli homlokán a felirást: tragédia versekben, 4 felvonásban. Enyhítő körülményül azonban az egész *csak 25 oldal*. Kisérő levél is van mellette, afféle kérelemmel, hogy ne méltóztassék zokon venni a társaságnak, ha rossz a munka, de a szerző még kezdő, egyelőre több nem telik tőle.

Ülés előtt is e téma körül forgott a társalgás; de támadt még egy másik eszme is, a melyről fontossága miatt holnap külön cikkben fogunk megemlékezni. Egyelőre csak annyit szabad elárulnunk, hogy az eszme *Radó* Ignácztól származott, mindenesetre okos és érdemes a pártolásra.

Mielőtt a gyűlés lefolyásáról megemlékeznénk, hozzá kell szólnunk a bíráló bizottság összeállításához pár szóval.

Nagyműveltségű, nagy tudású férfiú valamennyi, a kiknek műveltségében, tudásában, elfogulatlanságában és őszinteségében kivétel nélkül egyformán megbizik mindenki. Ennek daczára el nem hallgathatjuk azt a megjegyzést, hogy a speciális *drámai* szaktudást nem látjuk olyan teljes mértékben képviselve,

mint a minőben ily esetben lennie kell. Minden egyes tagnak *dramaturgnak* kellene lennie, a mi a jelen esetben nem áll.

Nagy nyereség mindenestre magának az elnöknek jelenléte, a kinek nagy szaktudása bizonytalannal megadja majd mindenkor a helyes irányt.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Öt óraker kezdődött a választmány ülése, a Gazdasági bank igazgatósági helyiségében.

Jelen voltak *Rádl* Ödön elnöklete alatt dr. Bodor Károly, Sipos Orbán, dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, Sas Ede, Winkler Lajos, dr. Radó Ignác, dr. Adorján Armin, Huzella Gyula vál. tagok.

Folyó ügyek.

Elnök az ülést megnyitván, előterjesztést tett a folyó ügyekről.

Erkezett levél dr. *Tassy* Pál koronaügyésztől, melyben a városból való eltávolítása folytán a tagságról lemond. Tudomásul vétetik. — A n.-szalontai Arany-emlék-egyesület meghívta a társaságot nov. 25-én tartott ünnepélyére, ezen a társaság képviselőjében *Berkovits* Ferencz vett részt. — Meghívók érkeztek a debreczeni Csokonai-körtől és a szegedi Dugonics-társaságtól. Tudomásul vétetik. — A muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa megküldte a könyvtár számára a következő műveket:

Seana Tamás: Száz év a magyar művészet történetéből;

Széchenyi-gyász;

Széchenyi Béla: Amerikai utam;

Preisz Kornél: Asványviz-kereskedelmünk fejlődése.

Az adományokért a társulat köszönetet szavaz.

Nagyvárad tanácsa átirt az egyesülethez, melyben kéri, hogy a *Szilágyi* Dezső szülőházát megjelölő emléktábla feliratát készítse el. Az elnök ennek folytán átkérte a tábla méreteit s ebből kitűnt, hogy a tábla 50 cm széles és 90 cm. magas lesz. A felíratra vonatkozólag az elnökség fog intézkedni, támogatva az e célra már kiküldött bizottság tagjaitól.

Következett a számvizsgáló bizottság jelentése. E szerint megvizsgálták a *képkiallítás* számadásait és az alapítványi számadásokat. A képkiallítás bevétele dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspök 1000 koronás adományával együtt 5369 k. 79 fillér, kiadás 5154 korona 33 fillér, marad 215 kor. 46 fillér, mely összeg a pénztár által bevételeztetett. A választmány a számadások felülvizsgálását tudomásul vette, *Kunz* Gusztáv pénztárnoknak a fölmentvényt megadta s azon felül fáradozásaikért *Kunz* Gusztávnak, dr. *Radó* Ignácznak és *Glac* Antalnak köszönetet szavazott.

A legközelebbi felolvasás határidejét *január 19-ére* tűzték ki.

A könyvtárról eddig nem igen tudtuk, hol és hogyan létezik; erre nézve indítványozta az elnök, hogy a könyvtárról katalógus készüljön. Az indítványt elfogadták s a katalógus elkészítésére fölkérték *Winkler* Lajos titkárt.

A drámapályázat díjára újabb befolyt adományok a következők:

Biharmegyei bank 25. Reismann Mór 10, Biharmegyei takarékpénztár 25, Fleischacker Gyula 10, Gazdasági és iparbank 20, Ternyei Antal 10 korona.

Ezzel eddig 268 korona gyűlt be, mely az elnök és *Pálfi* Antal adományával együtt, ugy a társaság hozzájárulásával együtt 658 koronára rug. Hiányzik tehát 142 korona a pályadíjra.

A drámapályázat eredménye.

A társaság pályázatot hirdetett közép fajta drámára, melynek határideje decz. 31-re tűzött ki. Beérkezett összesen 27 darab, amelyek megolvasása nem csakély derűtséget keltett. Volt u. i. köztük olyan súlyos is, hogy legalább 10 felvonást ígért s az elnök csak a titkár segítségével tudta felemleni.

A bírálókra nézve az elnök hivatkozott az akadémiai szokásra és ehhez képest 5 tagot hozott indítványba, még pedig hármat a társaság tagjai közül, kettőt pedig a színház művészei közül. Az 5-ös számot egyhangulag elfogadták, csak a részletek körül merült fel hosszabb vita.

Sas Ede első sorban azokra a társulati tagokra gondolna, a kik hivatásos drámaírók: ezek *Somló*, *Sándor*, *Várad* Antal, *Bodor* Károly. Ezt a hármat kérné fel a bíráló bizottságba, amelyben benne volna a színházi bizottság elnöke: dr. *Hoványi* Géza és *Somogyi* Károly szinigazgató is.

Adorján Armin a társaság elnökét kérné fel részvételre, továbbá *Imrik* Pétert, *Bodor* Károlyt és dr. *Várad* Zsigmondot.

Bodor Károly amellet emelt szót, hogy a társaság ne menjen bírálókért máshová, hanem a saját városunkban keressen alkalmas tagokat. Ugyanez értelemben szólalt fel *Sipos* Orbán is.

Hosszas vita után megválasztották a bizottság tagjait dr. *Hoványi* Gézát, dr. *Bodor* Károlyt, *Somogyi* Károlyt, dr. *Imrik* Pétert és *Rádl* Ödönt, amit a választmány élénk éljenzéssel vett tudomásul.

Végül egyhangulag megválasztották a társaság tagjává *Palotás* Fausztin magyar királyi honvédszázadosot s ezzel a gyűlés fél hét óraker véget ért. Utánna a drámaíró bizottság maradt még együtt pár percig, hogy megbeszélje az eljárási módozatokat.

Vallomás.

Kedves barátom!

Te, ki szinte oszlopos tagja vagy annak a tiszteletreméltó, díszes testületnek, melyet a kedves jó közönség *»Ifjú óriások«*-nak nevez, azt a kérdést intézted hozzám, hogy körülbelül számítok-e arra, hogy a *Szigligeti-Társaság* által kitűzött dáma pályadíjat el fogom-e nyerni?

En nem tudom! Bírálj el te is!

A darabom címe: *»Elmaradt petició«*. Olyan fajta zsáner, mint *»A bolond«*. A zenéjét nem *Szabados*, hanem *Goldfaden* és *Kubelik* komponálták. Van benne egy vadmacska dalhoz hasonló és ilyenformán kezdődő dal:

»Nagy a feje, búsuljon a ló«.

Amire a hölcső, ki éppen akkor adja oda a tört *Balambér*nek, mikor *Barnabás* ajkán e dal az erkély alatt felhangzik, így válaszol:

»Elvitte a víz a szappant«.

A darab különben csupa hatásos jelenetekből, csattanós végekből van alkotva, melyek fokozatosan gördülnek egymásból. A meséje pedig egy rendkívül bájos kis dolog, mely a mai polgári demokráta légkörben felnevelkedett hölcsőnek Juliette-*nek* küzdelmét tárja elénk, ki kénytelen lévén apja akaratának engedni, az arisztokratikus hajlamu *Balambér*hez megy nőül, míg az alatt *Barnabás* és ő titkon epednek egymásért.

Történik azonban, hogy Juliette apja meghal és mint egy igazi polgári demokratához illik, semminemű néven nevezendő örökség nem marad Juliettére. Ez iszonyuan elkeseríti nem Juliettét, hanem *Balambért* és beadja a válópert neje ellen. A tárgyalás az éppen akkor bíróné kinevezett *Barnabás* előtt folyik, ki erre az alkalomra felölti vörös talárját is.

Evvel vége az első felvonásnak.

A második felvonás egy színházi karzati állóhelyen történik. János, ki hivatalosolga a törvényszéken és Hedvig, ki szobalány *Balambéré*knél, tár-

gyalják a válópert. Itt van a darab legszebb zenei részlete. A mélyből felhangzó sósó zeneszámok közé a János—Hedvig-féle kettős harmónikusán illeszkedik bele. Végül is Hedvig azt énekeli Jánosnak:

Már hiába beszél nekem
Megmarad ott az én helyem
A válaszból nem lesz semmi
Nem lesz semmi!

Az utolsó felvonás megint ott játszik, a hol az első.

Miután a válás *Barnabás* vonakodása miatt lehetetlen, *Balambér* bele akar nyugodni, hogy tovább is együtt éljenek. De Juliette egy tört nyujt át neki, hogy végezze ki magát — *Balambér* már megteszi, mikor felhangzik az erkély alatt a fent jelzett dal, mire a függöny legördül.

Láthatod tehát, hogy darabom eredetiség, szinyszerűség és hatás dolgában páratlan. Es véleményed bizton tudom más nem lehet, mint hogy a pályadíjat én nyerem meg.

Nekem meg éppen az ellenkező.

Nem nyerem meg a pályadíjat főleg azért, mert:

a) nem nyujtottam be,

b) mert meg sem irtam.

*

— Hát mi a kóringyáló ördögnek írta most le? Kérde tőlem a szerk.

Felelet helyett állok előtte, mint egy kérdőjel.

— Vagy valami rejtett czélja van vele?

Allok, mint egy kérdőjel.

— Hát miért nem felel?

— Miért? . . . Oh mert bánom, nagyon bánom, hogy le nem irtam és be nem nyujtottam a pályázatra.
Ifj. Brienc.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Január 4. Orvosok gyűlése d. u. 1/2 óraker.

* Az újév a kalendáriumban. A most kezdődött új esztendő nevezetességei közül megemlítjük, hogy a farsang igen rövid lesz; csak 5 hétig tart s így Húsvét is korán esik, márczius 30-ára, a Pünkösöd pedig május 18-ra esik. Részleges napfogyatkozás három lesz: április 8-án, május 7-ke és 8-ika között és okt. 31-én. Az utolsó nálunk is látható lesz. Az ugynevezett uralkodó bolygó a Saturnus s a jósök ezért bő termést jósolnak. A világ teremtése óta ez a 7773-ik, a zsidó számítás szerint az 5662—5663-ik és a mohamedán számítás szerint az 5320-ik esztendő.

* Kinevezés. A nagyvárad kir. törvény-szék elnöke *Végh* János nagyvárad-városi segéd-könyvmondászt a vezetése alatt álló kir. törvény-székhez III-ad osztályu hivatalosolvá nevezte ki.

* A kath. kör választmányi ülése. A nagyvárad kir. kör választmánya ma, szombaton délután 1/2 óraker választmányi ülést tart.

* Elpusztult hajó. Párisból táviratozzák: A Havas-ügynökség *Rómából* jelenti, a *Deák* osztrák gőzös, mely gabonával és fával indult el Triesztből, tűz által részben elpusztult. A kár jelentékeny. A távirat alighanem hibásan mondja a *»Deák«*-ot osztrák hajónak. Az *Adria* hajóstársaságnak van egy ily hajója, ugy lehet, az pusztult el. A *Deák* egyike volt a legnagyobb *Adria*-hajóknak, 1700 tonna tartalmu s hosszú járatokat tett, leginkább Braziliába.

* **A kátyuba jutott közvilágítás.** Harmincz év óta érzi a súlyát Nagyváradi városa a gázgyárral kötött szerződésnek. Ebben a város teljesen ki van szolgáltatva a gázgyár önkényének. Eppen ez okból kellő időben gondoskodni kellett volna arról, hogy amint ez a szerencsétlen szerződés lejár, a város megszabaduljon ettől a vállalattól, nem pedig addig halogatni a kérdést, amíg kényszerhelyzetbe jut a város és reá szorul a gázgyárra. A világitási bizottságot elég korán megalakították, azonban teltek a hosszú hónapok, évek és a bizottság nem munkálkodott. Jóllehet, hogy idejében felmondták a gázgyárnak a szerződést, de most ott vagyunk az ügygyel, hogy újabb szakértők meghallgatása vált szükségessé. A miniszter által kiküldött szakértő nyíltan kimondotta, hogy legkésőbb a folyó év tavaszán meg kell kezdeni a városi villamostelep építését, hogy az 1903. év végére teljesen kipróbálva, üzembe vehető legyen. Erre pedig már aligha lesz idő. A városi tanács tehát most, mikor már kifogyott az időből, a gázgyárhoz fordul. Atíratban kereste meg a gázgyár igazgatóságát, hogy a gázszolgáltatás lejárta, vagyis 1903. év december 31-ike után körülbelül 3 évig, mely feltételek mellett hajlandó a közvilágítást ellátni. Most tehát diktálhat a gázgyár ahogy tetszik, a város reá szorult. Es kik felelősek ezért?

* **Jóváhagyott számadások.** A belügyminiszter a jogász segítő egyesület részére Nagyváradi városa által tett alapítvány 1900. évi számadását jóváhagyta.

* **A gyermekkorház berendezése.** A gyermekkorház tudvalevőleg nyilvánossági joggal lesz felruházva, ha Nagyváradi városa akként rendezi be, amint a miniszteri rendelet a nyilvános kórházakat előírja. A város erre nézve már elkészítette a tervezetet és a költségvetést. A belügyminiszter tegnap vissza is küldötte a jóváhagyási záradékkal ellátva a közgyűlés erre vonatkozó határozatát. Kijelenté a miniszter, hogy a nyilvánossági joggal leendő felruházás kérdésében akkor fog határozni, ha saját szakközvege meggyőződik arról, hogy a berendezésnél a város megfelelt a feltételeknek.

* **Falb jósol.** A német »százestendő» jóvendőmondó: Falb Rudolf, tekintet nélkül eddigi jóvendőléseinek feltűnő sikertelenségére, az 1902-ik évre nagyjából a következő időjárás jósolja: Január hóban változókéony idő, kevés hó; februárban nagy hófúvások; márcziusban hideg, havazás; áprilisban kevés hó, helyenkint zivataros időjárás; május első felében sok eső, a hó második felében viharok; június első és utolsó harmadában sok zivatar; július első felében zivataros, szeles idő, a második felében meleg idő, esőkkel; augusztus első felében forróság zivatarokkal, a hó második felében borongó, szeles; szeptember hóban változókéony, hűvös; október az elején esős, szeles, a vége felé ködös, hideg; november első felében változó időjárás, második felében fagyok, majd havazás; december hóviharakkal köszönt be, azután kemény hideg és nagy havazások lesznek. Elsőrendű kritikus napok lesznek: január 24, február 22, márczius 10, április 8, május 7, június 6, július 5, augusztus 2. Másodrendűek: január 9, február 8, márczius 24, április 22, augusztus 19 és október 31. Harmadrendűek: május 22, június 21, július 20, november 30 és december 20.

* **Tíz millió veszett oda.** A minap járt le a soproni bankbukás alkalmából meghirdetett bejelentések ideje. Összesen 679 bejelentő jelentette be követelését s ezek összege többre rug tíz millió koronánál. Ebből a tíz millió koronából alig egy millió térül meg, ha a bankigazgatók minden vagyonát elveszik is.

* **Megváltott püspöki ebédek.** Szép eszmét pendített meg a váci egyházmegye püspöke, gróf *Csáky Károly*. A karácsonyi ünnepek alkalmával átíratot intézett Vác város polgármesteréhez, melyben utal arra, hogy naponta mindstürbben érkeznek hozzá panaszok azoktól, kik nélkülözik a mindennapi életfenntartás legszükségesebb eszközeit s töle mint atyjuktól kérnek és várnak segítséget. Lehetetlennek tartja, hogy szívet elzárja ezektől s ezért bár nehezére esik nélkülözni ama szerencsét, hogy maga körül lássa a város intelligenciáját, elhatározta, hogy az újévi gratulációk megváltásának szokásához képest a szegénységre való tekintetből, a közeledő farsangi ebédeket megváltja. E czímen ötszáz koronát juttatott a polgármester kezeihez, hogy azt a város szegényei közt oszssa ki, tekintettel különösen azokra, kik munkát nem kapnak, koldulni pedig szegyenlenek.

* **Vasuti kocsik kapcsolása.** Az orosz vasutak képviselőinek értékelete három jutalmat tűz ki a vasuti kapcsolásokat önműködően eszközölő szerkezetekre: az I. díj 5000 rubel, a II. 3000 rubel, a III. 1000 rubel. Pályázhatnak oroszok és külföldiek. A pályamunkák 1903. április 15-ig az orosz vasutak képviselőinek kongresszusához (Szent-Pétervár, Nevsky Prospekt 30) zárt jelű boríték alatt küldendők be. A pályázó neve lepecsételt borítékban külön küldendő be az illető pályamű jelígyére való utalással.

* **A domoszlói postahivatal átkebelezése.** A Budapesti Közlöny tegnapi számában a nagyváradi m. kir. posta- és távirtdaigazgatóság közöli, hogy a Szilágyvármegye szilágyoslyói járásába kebelezett *Domoszló* községet a kárászteleki postahivatal kézbesítő köréből 1902. évi január hó 10-től kezdődő hatálylyal, a nagyszerzsidai postahivatal postai kézbesítő körébe kebelezi át.

* **Nemzetközi kiállítás Lilleben.** Belgiumnak *Lille* városában 1902. évi májustól szeptemberig az ottani Champ de Mars-on, 150 ezer négyszög méter területen és egy 3000 négyzetméternyi gépcsarnokban nemzetközi kiállítást rendeznek, melynek főcsoportjai a következők: 1. Közoktatás. 2. Képzőművészet. 3. Iparművészet. 4. Gépészet. 5. Villamosság. 6. Közlekedésügy (kerékpárok, autók, sport). 7. Mezőgazdaság. 8. Kertészet. 9. Erdészet, vadászat, halászat. 10. Elelmiszerek. 11. Bányászat, kohászat. 12. Lakberendezés. 13. Textilipar. 14. Vegyes iparágak. 15. Vegyeszeti ipar. 16. Szociálpolitika, közegészségügy. 17. Gyarmatosítás, kiviteli áruk. 18. A denaturált szesz alkalmazása, hajtó-, fűtő- és világitó-erő gyanánt. A kiállítás vezetőségének czíme: Administration de l'Exposition internationale, 35 rue Nationale, Lille.

* **Ötszáz munkás kitüntetése.** A hű munkás — méltó a jutalomra. Legyen az miniszter, vagy államhivatalnok, katona, pap, tanító, orvos, államférfi: ha egyszer azon a mezőn, a hova őt a jó Isten rendelte, emberül és állandóan megállotta helyét; méltó a király, az ország elismerésére. A milyen szolgálatot tesznek a hazának azok, kik észszel, tanulással, tollal, számféjlesztéssel, egyszóval szellemi munkával foglalkoznak: hasonló, sőt talán fokozottabb mértékben becsülésre méltók kik kezük, izmaik, testi erejükkel végzik munkájukat. Azért örülünk annak, hogy hazánkban újabb időben a legmagasabb helyen is állandó és bölcs figyelemmel vannak azon *hüségese gazdasági cselekedekre és jóra való munkásokra*, kik nehéz szolgálatukban becsületet, hüséget és állandóságot mutatnak fel. A szeretet ünnepének alkalmából is 250 hű cselédet és 250 jóra való munkást tüntetett ki *Darányi* miniszter. Valamennyiüknek érdemeiket *dicserő oklevelet* és *100—100 koronát* küldött.

* **Köszönet-nyilvánítás.** *Mihelyi Emil* és *Bogdán Jenő* kir. törvényszéki könyvszakértők urak újévi üdvözlések megváltása czímén 10—10 koronát adományoztak a »nagyváradi és biharmegyei rabsegélyző egyesület» czéljaira. Az adományért az egyesület vezetősége köszönetét fejezi ki.

* **Kiirtott család.** Borzalmas rablógyilkosság történt Szilveszter éjjelén *Dubova* községben, a hol egy egész család esett a gyilkosságnak áldozatul. *Galócz Antal* *dubovai* lakos két évvel ezelőtt kiment Amerikába. Nagyszámú családot hagyott idehaza, de a mint kereset-hez jutott, hüségese gondoskodott a családjáról, haza küldözgette megtakarított pénzét, sőt már ő maga is készült haza, a mint ezt a levélben megírta. A mult héten 100 korona érkezett Amerikából *Galóczné* részére. A szegény asszony és családja azonban nem örülhetett az újévek. Szilveszter éjjelén ugyanis rablógyilkos tört be a lakásába, *Galóczné* és két gyermekét kegyetlenül megölte s az Amerikából érkezett pénzt elrabolta. A csendőrök másnap már kinyomozták a gyilkost *Czanyuga Mihály* személyében, a ki szomszédja volt a meggyilkolt asszonynak. A gyilkosnak ugyanis ott maradt az egyik füle a megölt asszony kezében, a mit a gyilkossal folytatott küzdelemben szakított le. Ez a fél fül vezetett a nyomra s a gyilkos be is ismerte a borzalmas tettet s azzal védekezett, hogy a gyilkosságra azért vetemedett, mert a mikor a pénzt el akarta vinni, *Galóczné* felébredt s felismerte őt s lármájára felébredtek a gyermekek is, a kik könyörögtek neki, hogy ne bántsa az anyjukat, de mert attól félt, hogy a gyermekek árulói lehetnek, hát valamennyiüket megölte. A gyilkost csak nagynehezen tudták a csendőrök elvinni a faluból, mert a felizgatott tömeg agyon akarta verni. A megölt asszonynak még két gyermeke maradt, ezek azonban a gyilkosság éjjelén nem voltak odahaza s így szerencsésen megmenekültek.

EGYESÜLETEK.

Gyorsírók gyűlése. A »Nagyváradi Gabelsberger-Markovits Gyorsíró-egyesület» választmányi tagjait tisztelettel felkérem, hogy a f. hó 6-án (hétfő) d. u. 5 1/2 órakor irodámban (Barátok-ut.) tartandó választmányi ülésre a tárgy fontosságánál fogva teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1902. január 3. Dr. *Kripka* Henrik, alelnök.

MULATSÁG

FARSANGI NAPTAR.

Január 8. Jogászhál a Kereskedelmi Csarnokban.
Január 11. Középiskolai ifjuság próbabálja.
Január 12. Ipartestületi ifjusági táncestélye.
Január 18. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Január 25. Gyorsírók táncestélye és hangversenye.
Febr. 2. A 48-as Népkör táncestélye.
Február 8. Katholikus kör bálja.

Próba bál a Fekete Sasban. A *Sára* Miklós táncztanító vezetése alatt álló kolonisták befejezéseül a helybeli középiskolai ifjuság ma, szombaton este 8 órakor a »Fekete-Sas» szálloda disztermében próba bált rendez. Az ifjuság kebeléből alakult rendezőség erős akciót fejt ki a próba bál sikere érdekében.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Gascognei nemes.
Vasárnap: d. u. Ordög mátkája.
este: Görög rabszólga.

Gascognei nemes. Souppé híres, élvezhetlen operettje a »Gascognei nemes, vagy az ördögvár szellemei« kerül ma szombaton este színpadra a Szigligeti színházban. A főszerepeket Székely Irén, Amon Margit, Pintér Imre, Perényi József, Füredi József és Vank István játsszák.

Jogászélet. Karácsonyi Aladár énekes bohózatából, amelyhez Várady Aladár írt zenét, már megkezdtek a próbákat. Az érdekes újdonság január hóban kerül bemutatásra a Szigligeti-színházban. A főszerepek elsőrendű kezekben vannak.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 98.

Idénybérlet 91.

Ma, szombaton, 1902 január 4-én

A gascognei nemes.

Operett.

SZEMELYEK:

Dzsems, momoúti herezeg — Perényi József
Méri, neje — — — Székely Irén
Krusztillák, gascognei lovag — Pintér Imre
Puppinei báró kormányzó — Füredi József
Semró gróf, francia követe — Dési Alfréd
Rötszé lord — — — Vank István
Cascaritta, Rifli leánya — — Amon Margit

HELYTÁR: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap vasárnap, január 5-én

délután 3 órakor, fél helyárral

Az ördög mátkája.

Népszínmű.

este 7 órakor, rendes helyárral

Görög rabszolga.

Operett.

IRODALOM.

Don Luis Coloma elbeszélései. Spanyol eredetiből fordította Jándi Bernardin. A Családi Regénytár 16-ik és 17-ik kötete.

A modern spanyol életet senki sem ismertette meg úgy a külfölddel, mint Coloma. Az ő tolla megleveníti mindazokat az álomképeket, melyek Spanyolország neve hallatára rajzani kezdenek képzeletünkben.

A *Családi Regénytár* 16-ik és 17-ik kötetei ezt a kiváló elbeszélőt ismertetik meg a magyar közönséggel. A 16-ik kötet hat válogatott elbeszélést közöl a *Lecturas recreativas* című művéből. Mindegyikük egy-egy arckép, genre a spanyol festők modorában, melynek éles körvonala, eleven színeit mérsékli egy-egy realiztikus, humoros árnyalat s ez közelebb hozza nem az olasz, hanem a rémetalföldi művészethez.

A 17-ik kötet, *Por un piójo*, Egy pók miatt című hosszabb elbeszélést adja. Rendkívül kedves történet egy vidéki város előkelő társadalmának köréből, melyre derűs fényt, elbájoló varázst vet az ifjú Teresa kedves és a vén leány, Rosita megható alakja. Talán egy elbeszélésében sem csillog villog annyira Coloma fűszeres humora, mint ebben, a melyben oly természetesen veszi el az erény jutalmát és a bűn büntetését.

Mély vallásosság áradoz Coloma műveiből, de a hol a vallás dolgairól szól is, nem tagadja meg kópészkodó, humorizáló természetét. Epp vallásos alakjai valódi kabinet-alkotások.

A művelt kath. közönségnek pedig a legmelegebben ajánljuk ezeket a maguk nemében páratlan rajzokat és elbeszéléseket, melyeket Jándi Bernardin, a pannonhalmi főiskola tanára fordított le nagy gondnal nyelvünkre.

A Családi Regénytár egy-egy kötete csinos angolvaszonkötésben egy korona; megrendelhető vagy egyenesen a kiadóhivatalban a Szent István-társulat ügyökségénél (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz.) a hol egyszersmind e vállalat előfizetője gyanánt is lehet jelentkezni, vagy bármely fővárosi vagy vidéki könyvkereskedésben.

Igazságszolgáltatás.

Felfüggesztett ügyvéd. Molnár Arpád budapesti ügyvédet az ügyvédi kamara fegyelmi bírósága egy esztendő tartamára eltiltotta az ügyvédi gyakorlatától. Az ügyvéd az ítélet ellen perújítási kérvényt nyújtott be, de a Kuria ezt is elutasította, megerősítvén a kamara határozatát. A hivatalos lap tegnapi száma a következő hirdetéssel teszi a felfüggesztést közzé:

Molnár Arpád budapesti ügyvéd a nagyméltósága magyar királyi Kurianak 540—98. fegyelmi szám alatt kelt ítéletével, a közhírrététel első napjától számítandó egy évre az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztetett. Nevezett ügyvéd a fenti számú s 1636—98. fegyelmi szám alatt iktatott ítélet ellen beadott perújítási kérelmével ezen kamara fegyelmi bíróságának 385—901. fegyelmi szám alatt kelt s a nagyméltósága magyar királyi Kuria által 1499—901. fegyelmi szám alatt helybenhagyott határozatával elutasított.

REGÉNY-CSARNOK

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kelesváryné-Korányi Ilona.

56

— Minő kérelhetlen bíró ön, — vetette közbe Mária.

— Vigyázzon, — nevetett Polanieczki, — mert feleségem úgy megijed, hogy többé el sem jön!

— Az ön feleségének nincs oka megijedni. Másfajta asszony ő. De sok nő csak attól a férfitől tart, a kinek vasmarkú érzi. — Aztán kissé eltávolodva a vászontól, így szólt: — Talán elég lesz mára!

Összebeszéltek, hogy másnap este együtt meglátogadják a Coliseumot.

Mária alig várta a következő napot, égett a vágytól, hogy a Capitoliumot, a Forumot és Coliseumot meglássa. Ebéd után azonnal kocsira ültek tehát.

Holdfényes, enyhe volt az est. A Coliseum romjai elhagyatottak és némák, csupán panaszos fuvolyaszó hangzik valahonnan. A Forum egyik oldalára a Capitolium fekete árnyéka borul; többi része s a Coliseum ezüstpárához hasonló fényben uszik.

Gyalog indultak a közép aréna felé, az oszloprészek, a faragott kövek romhalmaza között. Az arkádok ívezetén át belopódzott a holdszag; fényes sávok terültek el a földön, a repedt falakon s bearanyozták a mohát, a kuszó repkényt. A fény és árny e misztikus világában eltűnt a való. A rombadólt épület óriási körvonalai megváltoztak, mintha csak egy álomkép gyakorolná reánk a némaságból, holdszagból, árnyékból s a dicsőségteljes, véres mult bánatos emlékéből szövődött, csodás benyomásait.

Swirski megtörte a csendet:

— Minő hatalom volt ez a multban. A római nemzet vastörvényeivel, hatalmával, dicsőségével uralta az egész világot. Erejével nem mérkőzhetett földi hatalom. S imé megjelenik két zsidó vándor: Péter és Pál; egyetlen fegyverük a szent Ige s rombadólt a Palatin, elpusztul a Forum s a város fölött kereszt-erdő támad!

Csend uralkodott ismét, csak a panaszos fuvolyaszó hangzott valahonnan.

Távozni akartak, a midőn kocsizörgés, léptek zaja hallatszott.

— Jó estét, — szólt egy hang, — mi is itt vagyunk. Oly szép az éj, nem állhattunk ellent.

Osnowska asszony volt. Polanieczkihez lépett s suttogva mondta: — Előérzetem sugta, hogy barátot találok itt!

VII.

Polanieczkiék másnap Osnowski és neje névjegyét találták lakásukon. Ez a figyelem meglepte őket s siettek viszonzni a látogatást.

Bukacki figyelmeztette Stast:

— Óvakodj Osnowska asszonytól. Csalogat, de ne higgy neki.

Polanieczki nevetett. Oly biztonságban érezte magát Mária iránti szerelmének páncélja mögött, hogy szinte vágyott volna arra, hogy kísértésbe vigyék.

Másnap Osnowskiék társaságában fölkeresték San Paolo klostromát s a Tre Fontane-t. Utközben, hogy hogy nem, Osnowskiné ériérésére adta Polanieczkiének:

— Feleséged jó falusi asszonyka, férjem számomra nem létezik. T hátt csak ketten vagyunk, kik megérthetik egymást.

Később komolyan így szólt hozzá: — A klostrom híres udvarán sok tárgyról szeretném hallani véleményét.

— Akkor rosszul jár, asszonyom, — felelt Stas, — én mitsem értek a régiségekhez.

Osnowski ellenben jó cicerone volt. Egész nap bujta a Baedekert, hogy adandó alkalomkor feleségét meglepje alapos tudásával. De az reá sem hallgatott. Jobban tetszett neki Polanieczki nyílt kijelentése, hogy a régiségekhez mit sem ért.

— Ha Albanoba mennek, — folytatta a szép asszony, — engedjék meg, hogy önékhöz csatlakozzam. Ugy-e, megegyed? — fordult Máriahoz. — Olyan jó leszek, még meczszanni sem fogok!

S tekintete újra Polanieczkiét kereste. Mialatt Osnowski a Tre Fontane legendáját beszélte Máriaának, Annette asszony félhangon mondta:

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Jókai Petőfi koponyájáról.

Budapest, jan. 3. (Saj. tud. táv.)
B. H. eme feltűnést keltő hírével *Jókai Mór* behatoltan foglalkozik. Felhívja a *Petőfi-Társaságot*, hogy küldjön egy tagot a koponya meglátogatására, kijelentvén, hogy a kérdéses koponya csak abban az esetben lehet a valódi, ha a bal-felöli felső fogsor szemfoga terdén előre van növe, s mintegy valószínűsíti agyart képez, ez ugyanis *Petőfi* koponyájának egyedüli ismertető jele. Ellenkező esetben a nagyszabeni iskola őrizheti muzeumban akár ítélet napig. Megjegyzi végül, hogy *Petőfi* már a segesvári csata napján nem volt *Bem* tábornok hadsegéde. Lemondott rangjáról, levetette egyenruháját, szürke vászon zubbonyt s szürke kalapot viselt a csata napján, nem is volt az ütközetben, hanem távolról szemlélte a rendetlen visszavonulást s menekülés közben ölték meg.

Mária Krisztina főhercegnő és vőlegénye.

Bécs, január 3. Izabella főhercegnő leányaival, Mária Krisztina, Mária Anna és Mária Henriette főhercegnőkkel és Salm Emánuel herceggel visszatért Pozsonyba. (M. T. I.)

Orvosi kongresszus.

Pétervár, január 3. A nemesi klub termében ma megnyitották az orosz orvosok és természettudósok XI. kongresszusát az oldenburgi herceg diszelnöklése mellett. (M. T. I.)

Az egyesült államok mérlege.

Washington, jan. 2. Az állami bevételek múlt év december havában 47,260,893 dollárra, az állami kiadások 37,323,090 dollárra rugtak. Az államadósság 8,643,192 dollárral csökkent. A kincstári hivatal készpénz-készlete 1219,681,721 dollár. (M. T. I.)

Holub Emil haldoklik.

Bécs, január 3. (Saját tud. táv.) Holub Emil, a híres afrikai utazó erős hashártyagyulladásban fekszik, orvosai lemondtak minden reményről.

A török kölcsön-ügy állása.

Konstantinápoly, jan. 2. Külföldi hírekkel szemben konstatálják, hogy Mesuk bej pénzügyminiszteri osztályfőnök csak azért utazott Párisba, hogy a külön szerződés XI. cikké értelmében rátsse a nevezett miniszterium pesztjét a török kormány és az ottomán-bank közt 1901. december 24-én 1,254,000 török font összegű 5%-os kölcsön felvétele iránt létrejött megállapodás folytán kibocsátandó címletekre. Mint utjabban kijelentik, a török közadósság három sorozatának egyesítése most komoly és bizalmas eszmecsere tárgyát képezi a Jildiz-palota, a nagyvezér és Kouvier volt francia miniszter között.

Pékek tüntetése.

Budapest, jan. 3. (Saját tud. táv.) A szociál-demokrata érzelmű péksegédek elkeseredésükben ma este megostromolták a pékek Barcsai-utcán lévő ipartestületének közvetítő hivatalát, — mivel az itten előjegyzett segédek, sokkal hamarabb kapnak alkalmazást, mint a szociálista izü önképzőkör tagjai. — Mintegy harminczan ólmos botokkal, szódás üvegekkel s kövekkel felszerelve berontottak a közvetítő intézet helyiségeibe, az ottani jelenlévő pékeket erős verekedés után kiszorították s a kaput bezárni akaró kapust pedig oly irgalmatlanul eldönggették, hogy eszméletlen állapotban szállították el a mentők. Négy péksegéd halálosan megsebesült.

Gázrobbanás.

Budapest, jan. 3. (Saj. tud. távir.) A vétkes gondatlanság áldozata lett a mai nap folyamán Elunberger fűszersegéd s majdnem egy egész raktár. Elunberger, ki Madarásznál, kinek a Podmaniczky-utcában van terjedelmes fűszerkereskedése, volt alkalmazásban a ma délelőtti órákban égő gyertyával ment le a raktárba. A raktár helyiség éjjeli gázcsó repedés következtében telítve volt robbanó léggel s a szerencsétlen ember, midőn kezében gyertyával belépett a rak-

tárba, felrobbant a gázzal telített lég. A robbanás következtében rengeteg mennyiségű áru égett össze. Elunbergert súlyos égési sebekkel a mentők beszállították a Rókusba.

A portugál trónbeszéd.

Lisszabon, január 3. A kortezt tegnap a király trónbeszéddel nyitotta meg, a mely első sorban utalt a külföldhöz való jó viszonyra, azután az aranyágió emelkedését, valamint a portugál járadéknak a külföldi tőzsdéken való árfolyamemelkedését emeli ki. Az 1893-ik évi május 2-iki törvény az államadósságra vonatkozólag fennálló kötelezettségekre nézve határozmányokat hozott, a melyeket bizonyára szigoruan betartanak. A király reméli, hogy sikerülni fog a portugál járadékok birtokosainak érdekeit az államkincstár eszközeivel méltányos módon összhangba hozni, hogy lehetővé tétessék a küladósság czimleteinek konvertálása Portugália hitelviszonyainak megjavítása céljából. A trónbeszéd egyebekben hropolitikai kérdésekkel foglalkozik. (M. T. I.)

Elhalasztott cukorkonferencia.

Brüsszel, január 3. A Journal de Bruxelles közli, hogy a cukorkonferenciának e hó 6-án kellett volna ismét megkezdnie működését. Ezt azonban e hó 15-ére vagy 20-ára elhalasztották. A lap hozzát teszi, hogy a legutóbbi napokban a francia lapokban megjelent közleményekből úgy látszik, hogy a francia megbízottak oly utasításokat kaptak, melyek szerint a konferencia csak a legpesszimisztikusabb jövendöléseket fogja megvalósítani. Remélhetőleg azonban nem így lesz. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Hitelkölcsönök és Társas

Tőzsdé jelentése

A Magyarországi országos társas.

Hitelkölcsönök

	Budapest, január 3.
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Albanusai	624.50
Rómánusai	416. --

Magyar járadék	488. --
Salgótarjáni	---
Wagon kölcsön	---

Határítók.

Budapest, január 3.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.93
Káposzta, repces, aug.	---

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. január 3-án.

Magyar aranyjáradék 4%	118.50
Magyar koronajáradék	94.40
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,7%	121.35
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,7%	100.70
Magyar keleti vasúti államkötvény 1873-80	119. --
Magyar földterhelmentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérséi jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavónföldterhelmentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	176.50
Tiszszabályozás s szegedi sorsjegyek kölcsön	147. --
Osztrák járadék papírban	98.85
Osztrák járadék ezüstben	98.80
Osztrák járadék aranyban	118.90
Osztrák korona járadék	96. --
Osztrák államsorsjegyek	141.50
Osztrák magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbank részvény	655.50
Osztrák hitelintézet részvény	633.50
Párisi vista	95.10
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.03
Németbirodalmi márka	117.15
Londoni vista	239.15
20 márkás arany	28.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

20614/901. sz.

Hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Dr. Stettner János kir. közjegyzőhelyettes Székelyhid székhelylyel kir. közjegyzővé kineveztetvén, működését 1901. évi december hó 9. napján megkezdte.

Nagyváradon, 1901. december hó 11. napján.

Péter,

5. kir. törvényszéki bíró.

**Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!**

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

MEGHIVÁS.

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet” 1902. január 12-én d. e. 11 órakor saját helyiségében (Kossuth Lajos u. 4. sz.) tartja

évi rendes közgyűlést,

melyre a t. üzletrészesek azzal hivatnak meg, hogy a felügyelő bizottság által megvizsgált zárszámadások a közgyűlés elé terjesztendő jelentésekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a szövetkezet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, ennek kapcsán az 1901. évi zárszámadások tárgyalása s az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye fölötti határozathozatal.
2. A felszámoló 1899—1901. évi 4-ik évtársulat üzletrészei után eső nyereség-osztalék megállapítása.
3. A felszámoló 1899—1901. évi 4-ik évtársulat betétei s nyereség-osztalék kifizetési idejének meghatározása.
4. 3 igazgatósági tag választása.
5. 5 rendes és 2 pótfelügyelő bizottsági tag választása.
6. Esetleges indítványok.*

Az igazgatóság.

* Az alapszabályok 27. §. c) pontjának értelmében csak oly indítványok tárgyalhatók, melyek 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg nyújtatnak be.

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet” 1901. évi zárszámadása.

TARTOZIK.

Mérleg-számla.

KÖVETEL.

Vagyon	kor.		fil.		Teher	kor.		fil.	
Pénzintézetnél elhelyezett betét	—	—	635873	33	4-ik évtársulat törzsvagyona múlt évről	95445.08			
M. kir. postatakarékpénztár	—	—	982	11	4-ik > heti befizetése folyó évben	40567.20	136012	28	
Kölcsönök	—	—	191935	20	5-ik > törzsvagyona múlt évről	296269.61	555234	01	
Tagok kamata és illetékhátránya	—	—	1686	17	5-ik > heti befizetése folyó évben	258964.40	109728	60	800974
Felszerelvények	—	—	400	—	6-ik > heti befizetése folyó évben	—	—	—	89
					Tiszta nyereség 29901 K. 92 f.				
					4-ik évtársulat nyereség részesedése	—	5786	42	
					5-ik > > >	—	21287	60	
					6-ik > > >	—	2743	23	
					Nyereség átvitel 1902. évre	—	84	67	29901
									92
			830876	81					830876
									81

Nyereség- és veszteség-számla

Veszteség	kor.		fil.		Nyereség	kor.		fil.	
Üzleti költségek és tiszteletdíjak	—	—	7394	53	Nyereség áthozat 1900. évről	—	—	40	55
Tiszta nyereség	—	—	29901	92	Kamat betétek után	—	—	22999	90
					> kölcsönök után	—	—	7561	50
					Felvételi díj	—	—	1168	60
					Mulasztási és egyéb illetékek	—	—	5526	90
			37296	45					
								37296	45

A felszámoló 1899—1901. évi 4-ik évtársulat vagyon mérlege

Vagyon	kor.		fil.		Teher	kor.		fil.	
Kölcsönök	—	—	48466	20	1899—1901. évi heti betétek	—	—	131115	80
Tagok kamata és illeték hátránya	—	—	1686	17	1899—1901. évi nyereség részesedés	10682 K. 90 f.			
Kézpénz	—	—	91646	33	ebből 4086 üzletrész után á	2 K. 60 f.	10623	60	10682
					Maradvány egyenleg	—	59	30	90
			141798	70					141798
									70

Nagyvárad, 1901. december 31-én

1900. december 31-én volt . . . 2057 tag 40823 üzletrészeszel
 Belépett számadási évben . . . 779 tag 13066 >
 Összesen . . . 2836 tag 53889 üzletrészeszel
 Kilépett számadási évben . . . 458 tag 8936 >
 1901. december 31-én maradt . . . 2378 tag 44953 üzletrészeszel
 Emelkedés . . . 321 tag 4180 >

Sarkadi Tihamér
elnök.

Aczél Zsigmond
ügyvezető igazgató.

Fleischhacker Hugó
pénztárnok.

Balog Vilmos
főkönyvvizsgáló.

Waldmann Ödön
könyvvizsgáló.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Sonnenfeld Adolf,
elnök.

Blum Géza

Sziládky Ernő

Brüder Jenő

Cziller Imre

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.